

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/35/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5318202873
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5318202873.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej a členov Mgr. Andreja Kekelyho a JUDr. Vladimíra Topoľančíka, v právnej veci žalobcu: Ing. Q. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXXX, XXX XX E., zastúpeného JUDr. Štefanom Strýčkom, advokátom, so sídlom F. S. XXXX, XXX XX E. proti žalovaným: 8/ B. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXXX, XXX XX E., 10/ Q. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXXX, XXX XX E., o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Čadca č. k. 9C/77/2018-99 zo dňa 11. januára 2022, takto

rozhodol:

Žalobu žalobcu voči žalovaným v rade 8/ a 10/ **z a m i e t a** .

Žalovaným v rade 8/ a 10/ nárok na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a** .

odôvodnenie:

Žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 18.10.2018 sa žalobca voči žalovaným: 1/ G. S., na neznámom mieste, 2/ U. Z., na neznámom mieste, 3/ U. Z., na neznámom mieste, 4/ X. Z., na neznámom mieste, 5/ R. Z., na neznámom mieste, 6/ B. J., na neznámom mieste, 7/ U. P., na neznámom mieste, 8/ B. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXXX, XXX XX E., 9/ V. O., na neznámom mieste, 10/ Q. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXXX, XXX XX E., žalovaní v rade 1/ až 7/ a 9/ zastúpení Slovenským pozemkovým fondom, so sídlom Búdkova cesta 36, 817 47 Bratislava, IČO: 17 335 345, domáhal zrušenia podielového spoluvlastníctva ku parcele KNC č. 9595/4 - trvalé trávne porasty o výmere 1438 m², zapísanej na liste vlastníctva číslo XXXXX, katastrálne územie E. a jej vyporiadania prikázaním do výlučného vlastníctva žalobcu za náhradu ostatných spoluvlastníkov.

2. Okresný súd Čadca rozsudkom č.k. 9C/77/2018-40 zo dňa 02.06.2020 postupom podľa § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka zrušil podielové spoluvlastníctvo žalobcu a žalovaných v rade 1/ až 10/ k pozemku parc. KNC č. 9595/4 - trvalé trávne porasty o výmere 1438 m², zapísanej na liste vlastníctva číslo XXXXX, katastrálne územie E., obec E., okres E. (výrok I.). Dotknutú nehnuteľnosť prikázal do výlučného vlastníctva žalobcu (výrok II.). Zároveň žalobcovi uložil povinnosť na vyrovnanie podielu zrušeného podielového spoluvlastníctva zaplatiť žalovanej v rade 1/ sumu 3,41 Eur, žalovanej v rade 2/ sumu 3,41 Eur, žalovanému v rade 3/ sumu 3,41 Eur, žalovanému v rade 4/ sumu 1,60 Eur, žalovanému v rade 5/ sumu 1,60 Eur, žalovanému v rade 6/ sumu 1,70 Eur, žalovanej v rade 7/ sumu 3,41 Eur, žalovanej v rade 8/ sumu 2,13 Eur, žalovanému v rade 9/ V. O. sumu 1,07 Eur a žalovanej v rade 10/ sumu 5,32 Eur, všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok III.). O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi voči žalovaným v rade 1/ až 10/ nárok na ich náhradu nepriznal (výrok IV.).

3. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie Slovenský pozemkový fond ako zástupca neznámych vlastníkov - žalovaných v rade 1/, až 7/ a 9/, na základe ktorého Krajský súd v Žiline uznesením č.k. 6Co/139/2020-69 zo dňa 26.02.2021 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec

mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že v ďalšom konaní má okresný súd primárne vyzvať žalobcu na odstránenie väd podania - riadne označenie žalovaných v rade 1/ až 7/ a 9/ údajmi podľa § 133 ods. 1 CSP pod následkom odmietnutia podania.

4. Následne okresný súd uznesením č.k. 9C/77/2018-88 zo dňa 11.11.2021 vyzval žalobcu na odstránenie väd podania, pričom v uznesení uviedol, v čom je jeho žaloba neúplná a ako ju treba opraviť a doplniť.

5. Dňa 13.08.2021 žalobca doručil súdu podanie, v ktorom okrem iného uviedol, že čo sa týka rozhodnutia C 144/04 zo dňa 22.06.2005, toto nie je de facto titul nadobudnutia, ale je to zapísanie rozhodnutia o vykonaní ROEP-u na jednotlivé listy vlastníctva. Z potvrdenia Mesta E. je zrejmé, že žalovaní 1/ až 7/ a 9/ sú neznámi a týchto zastupuje Slovenský pozemkový fond, ktorú skutočnosť Slovenský pozemkový fond v konaní nenamietal a nerozporoval. K uvedenému podaniu žalobca predložil i potvrdenie Mesta E. z 09.08.2021, v zmysle ktorého Mesto E. potvrdzuje,

že v evidencii obyvateľov mesta sa nenachádzajú žalovaní 1/ až 7/ a 9/. Dňa 02.12.2021 doručil žalobca vyjadrenie, v ktorom uviedol, že sa pridrižiava podania z 12.08.2021 a hoci učinil kroky na stotožnenie neznámych vlastníkov, nepodarilo sa mu ich stotožniť, preto ide o neznámych vlastníkov, ktorí sú zastúpení Slovenským pozemkovým fondom. Ďalej ozrejmil, že tieto skutočnosti prejednal aj s právnym zástupcom Slovenského pozemkového fondu, ktorý potvrdil, že je správcom podielov neznámych vlastníkov, t. j. žalovaných 1/ až 7/ a 9/. Preto žalobca žiadal, aby súd žalobe v celom rozsahu vyhovel.

6. Následne súd prvej inštancie citoval ust. § 129 ods. 1 až 4 CSP a konštatoval, že podľa jeho názoru žalobca svoju žalobu doručenu súdu dňa 18.10.2018 v súlade s výzvou súdu nedoplnil a neopravil podaniami doručenými súdu dňa 13.08.2021 a 02.12.2021. V podanej žalobe naďalej absentuje riadne označenie žalovaných v rade 1/ až 7/ a 9/ menom, priezviskom, adresou trvalého pobytu alebo pobytu, dátumom narodenia alebo iným identifikačným údajom (§ 133 ods. 1 CSP). Uznesením č.k. 9C/77/2018-88 zo dňa 11.11.2021 okresný súd vyzval žalobcu k aktívnemu prístupu spočívajúcemu v obstaraní právnych titulov, ktoré sú zistiteľné a v následnom vyvinutí úsilia identifikovať uvedených žalovaných jednoznačným a nezameniteľným spôsobom. Vzhľadom na

to, že žalobca doposiaľ nepreukázal súdu, že vyvinul snahu o zistenie ďalších identifikačných údajov žalovaných 1/ až 7/ a 9/ v súlade so závermi odvolacieho súdu vyjadrenými v uznesení č.k. 6Co/139/2020-69 zo dňa 26.02.2021 a v súlade s uznesením okresného

súdu č.k. 9C/77/2018-88 zo dňa 11.11.2021, konajúci súd jeho podanie v znení podaní doručených súdu dňa 13.08.2021 a 02.12.2021 v zmysle § 129 ods. 3 CSP odmietol (výrok I.), keďže žalobca bol o možnosti odmietnutia podania v prípade jeho nedoplnenia poučený. O trovách konania rozhodol okresný súd tak, že žalovaným voči žalobcovi nárok na ich náhradu nepriznal (výrok II.). Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania okresný súd aplikoval ustanovenia 262 ods. 1 CSP v spojení s § 256 ods. 1 CSP, podľa ktorého, ak niektorá strana zavinila, že konanie sa muselo zastaviť, protistrana má nárok

na náhradu trov konania, keďže odmietnutie podania je potrebné analogicky považovať za zastavenie konania. Žalobca tým, že nepodal riadnu žalobu, resp. na výzvu súdu

riadne neodstránil vytykané vady žaloby, procesne zavinil odmietnutie jeho podania, v dôsledku čoho by žalovaným prináležal nárok na náhradu trov konania. Zároveň súd aplikujúc § 396 ods. 3 CSP rozhodol aj o nároku na náhradu trov odvolacieho konania (následkom ktorého bol rozsudok okresného súdu zrušený a vec bola vrátená súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie), v ktorom boli žalovaní v rade 1/ až 7/ a 9/ úspešní v rozsahu 100 %. Berúc do úvahy tú skutočnosť, že žalovaným doposiaľ žiadne trovy v tomto konaní nevznikli, súd i s prihliadnutím na článok 17 základných princípov CSP rozhodol tak, že žalovaným voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznal.

7. Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Uviedol, že podľa jeho názoru súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolateľ nesúhlasil s tvrdením súdu prvej inštancie, že by svoju žalobu nedoplnil a neopravil podaniami doručenými súdu dňa 13.08.2021 a 02.12.2021. Mal za to, že svojimi podaniami dostatočným spôsobom preukázal naplnenie zákonných ustanovení, čo do zastupovania neznámych vlastníkov Slovenským pozemkovým fondom v zmysle platnej právnej úpravy. Z potvrdenia Mesta E. č. j. 3/29/2021 zo dňa 09.08.2021, ktoré žalobca predložil so svojím vyjadrením, je zrejmé, že žalovaní v rade 1/ až 7/ a 9/ sú neznámi a týchto v zmysle § 16 ods. 1 písm. b) a ods. 2, v spojení s § 13 a § 8 ods. 1 písm. d) zákona č. 180/1995 Z. z. a § 34 ods. 3 vety druhej zákona č. 330/1991 Zb. zastupuje Slovenský

pozemkový fond. Túto skutočnosť Slovenský pozemkový fond v konaní nenamietal a nerozporoval ani v podanom odvolaní proti predchádzajúcemu rozhodnutiu okresného súdu. Odvolateľ prezentoval názor, že konajúci súd vydal napadnuté uznesenie v rozpore s platnými a účinnými právnymi predpismi, čím zároveň konal v rozpore s čl. 16 Základných princípov CSP. Zdôraznil, že ak by argumentácia a odôvodnenie uznesenia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6Co/139/2020 zo dňa 26.02.2021 a uznesenia Okresného súdu Čadca č. k. 9C/77/2018-99 zo dňa 10.01.2022 boli správne a v súlade so zákonom, tak odvolací súd by musel odvolanie Slovenského pozemkového fondu zo dňa 09.07.2020 v zmysle § 386 písm. b) CSP odmietnuť, pretože podľa názoru oboch súdov Slovenský pozemkový fond bol neoprávnenou osobou na podanie odvolania. Ďalej žalobca namietal, že odvolací súd nesprávne a neúplne interpretoval a použil judikát v bodoch 20., 21. a 22. uznesenia sp. zn. 6Co/139/2020 zo dňa 26.02.2021, ktorým sa následne riadil aj súd prvej inštancie v ďalšom konaní, pre ktorý bol právny názor odvolacieho súdu je pripustené v zmysle judikátu zastupovanie neznámych vlastníkov len v zmysle § 8 ods. 1 písm. c), no s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/11/2016 zo dňa 24.02.2016 zastupuje Slovenský pozemkový fond aj neznámych vlastníkov podľa § 8 písm. d) zákona č. 180/1995 Z. z. Odvolací súd však už v odôvodnení svojho rozhodnutia nepoužil aj ďalšiu časť judikátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, kde dovolací súd uvádza, že riešením, ako tento problém preklenúť, sa javí len druhové pomenovanie označenia účastníka majúceho byť zastúpeného Slovenským pozemkovým fondom. V takomto prípade, napr. spôsobom „neznámy (resp. nezistený) vlastník nehnuteľnosti ..., zastúpený Slovenským pozemkovým fondom“ alebo „neznámy (nezistený) právny nástupca ostatného pozemnoknižného vlastníka menom ....., zastúpený Slovenským pozemkovým fondom“. V žalobe žalobcu sú žalovaní v rade 1/ až 7/ a 9/ označení ako neznámi vlastníci zastúpení správcou - Slovenským pozemkovým fondom v súlade s uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/11/2016 a v zmysle platnej právnej úpravy. Žalobca v tomto konaní teda dostatočným spôsobom preukázal, že sa jedná o neznámych vlastníkov, ktorých v zmysle platnej právnej úpravy zastupuje Slovenský pozemkový fond. O stotožnenie uvedených neznámych vlastníkov žalobca požiadal aj Rímskokatolícku Cirkev Farnosť E.-Q., ktorý taktiež listom zo dňa 26.01.2022 potvrdil, že sa jedná o neznámych vlastníkov. Taktiež stará matka žalobcu, ktorá bude mať 97 rokov (nar. XX.XX.XXXX) a dobre pozná miestne pomery, nemá o uvedených vlastníkoch žiadnu vedomosť. V zmysle uvedeného mal odvolateľ za to, že súd prvej inštancie nemal jeho podania odmietnuť, ale mal vo veci konať a rozhodnúť.

9. Odvolací súd uznesením sp. zn. 6Co/35/2022 zo dňa 29. apríla 2022 (v spojení s opravným uznesením sp. zn. 6Co/35/2022 zo dňa 20. mája 2022) na základe odvolania žalobcu uvedené uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku I. vo vzťahu k žalovaným v rade 1/ až 7/ a 9/ potvrdil (výrok I.) a vo výroku I. vo vzťahu k žalovaným v rade 8/ a 10/ a tiež vo výroku II. o trovách konania zrušil (výrok II.). V časti konania týkajúceho sa výroku I. o žalobe voči žalovaným v rade 8/ a 10/ ako aj v časti výroku II. o trovách konania bol odvolací súd pri svojom ďalšom procesnom postupe viazaný ustanovením § 390 CSP a preto po právoplatnosti tohto uznesenia nariadil vo veci pojednávanie.

10. Na doplnenie správnosti odôvodnenia napadnutého uznesenia vo vzťahu k výroku I. ohľadne žalovaných v rade 1/ až 7/a 9/ a zároveň pre konštatovanie nedôvodnosti odvolacích námietok žalobcu odvolací súd zdôraznil nevyhnutnosť aktívneho prístupu žalobcu v sporovom konaní, medzi ktoré súdená vec bezpochyby patrí. Uvedené v štádiu začatia konania, resp. jeho iniciovania zahŕňa aj vykonanie primeraných (takých, ktoré možno od strany sporu „spravidlivo“ požadovať) šetrení za účelom dostatočnej identifikácie sporových strán, keďže o ich (hmotných) právach a povinnostiach sa v súdnom konaní má rozhodovať. Rovnako náležite je zdôraznená i otázka samotnej spôsobilosti označených osôb byť stranou súdneho konania.

11. Krajský súd v danej súvislosti poukázal predovšetkým na skutočnosť, že na liste vlastníctva č. XXXXX pre kat. úz., okres a obec E. je v časti B ako spoluvlastník pod radovými číslami zápisu 1/ až 6/, 8/ a 12/ uvedený odkaz predovšetkým na číslo denníka (Čd), týkajúce sa konkrétneho titulu nadobudnutia (spolu)vlastníckeho práva. Nadväzne je možné v príslušných archívnych dokumentoch, vrátane pozemkovej knihy, zistiť aj základné konkrétne údaje o tomto spoluvlastníkovi. Nejedná sa pritom len o tituly vyložené "staršieho dáta" (z obdobia 1. Československej republiky), ale aj o tituly z obdobia „novšieho dáta“ - keď ako titul nadobudnutia je uvedené rozhodnutie C 144/04 zo dňa 22.06.2005. Podľa údajov aktuálnych v danom období je už s veľkou pravdepodobnosťou možné v súčasnosti konkretizovať/stotožniť dotknutú fyzickú osobu, resp. jej právny nástupcov.

12. Žalobca však doposiaľ nevyužil žiadne prostriedky, ktoré má k zisťovaniu identifikačných údajov označených žalovaných k dispozícii. Z obsahu spisu vyplýva, že označeným žalovaným malo svedčiť nadobudnutie vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam zápisom Čd 5220/12 (u žalovaných v rade 1/ až 3/), Čd 850/19 (u žalovaných v rade 4/ a 5/), Čd 904/19 (u žalovaného v rade 5/) Čd 1756/34 (u žalovaného v rade 6/), Čd 994/38 (u žalovanej v rade 7/), Čd 3909/39 (u žalovaného v rade 9/).

13. Žalobca však v odvolaní poukázal len na dôkazy, ktoré podľa jeho názoru preukazujú, že v prípade žalovaných v rade 1/ až 7/ a 9/ ide o neznámych vlastníkov, konkrétne Potvrdenia Mestského úradu v E. zo dňa 09.08.2021, o tom, že v evidencii obyvateľov Mesta E. sa nenachádzajú občania (žalovaní v rade 1/ až 7/ a 9/) uvedení vo výpise z listu vlastníctva č. 13656 a k odvolaniu pripojil i neprípustné novoty (§ 366 CSP) - Potvrdenie o evidencii vo farských matrikách Rímsko-katolíckej cirkvi Farnosť E. - Q. zo dňa 26.01.2022 a tvrdenie jeho (bližšie neoznačenej) starej matky. Podľa názoru odvolacieho súdu však žalobca nevyužil všetky prostriedky, ktoré má k zisťovaniu identifikačných údajov žalovaných k dispozícii, ako bolo uvedené v predchádzajúcom odseku č. 22. tohto rozhodnutia. Žalobcovi preto nič nebránilo z obsahu uvedených listín zistiť údaje o nich, ako i usúdiť, či môžu žiť alebo, či sa vzhľadom na známu dĺžku života uvedené javí nepravdepodobným. Takéto zistenie súvisí s posudzovaním, či označená osoba majúca byť zastupovaná Slovenským pozemkovým fondom má v čase začatia konania spôsobilosť byť stranou sporu/účastníkom konania. Len strohé konštatovanie žalobcu, že sa jedná o neznámych vlastníkov takto evidovaných na liste vlastníctva nestačí. Pokiaľ jednotliví spoluvlastníci budú konkrétnejšie vymedzení prostredníctvom údajov aktuálnych ku dňu zápisov do pozemkovej knihy, bude môcť byť dôslednejší napríklad i nadväzne súvisiaci postup obecného úradu. Nakoľko zistenie údajov potrebných k riadnemu podaniu žaloby je vecou súkromnej iniciatívy strán sporu/účastníkov, uvedené konajúci súd nemohol nahradiť vlastnou iniciatívou, a preto postupoval správne, keď uznesením vyzval žalobcu na odstránenie väd podania v lehote 10 dní odo dňa doručenia uznesenia pod následkom odmietnutia predmetného podania v zmysle § 129 ods. 1 CSP s upozornením na možnosť odmietnutia podania. Keďže zistenie údajov potrebných k riadnemu podaniu žaloby je vecou súkromnej iniciatívy strán sporu, uvedené konajúci súd nemohol nahradiť vlastnou iniciatívou. Navyše žalobca mal možnosť v súvislosti so zisťovaním údajov z Registra obyvateľov SR požiadať o súčinnosť konajúci súd. Súd však nemá povinnosť tieto údaje zisťovať v už prebiehajúcom konaní za žalobcu, ktorý si riadne nesplnil svoje procesné povinnosti, keď v žalobe riadne neoznačila žalovaných (fyzické osoby), údajmi v súlade s ust. § 133 ods. 1 CSP.

14. Zároveň krajský súd sa dodal, že otázka publicity katastra nehnuteľností (§ 70 ods. 1, 2 zákona č. 162/1995 Z. z.), vrátane údajov o neznámom (označenom len menom a priezviskom) vlastníkovi, nie je z hľadiska postupu v súdnom konaní rozhodujúcou. V podstate ide o označenie posledného (evidovaného) vlastníka, čo nie je paušálne možné stotožňovať

so spôsobilosťou byť účastníkom konania/stranou sporu pred súdom. Osobitne, ak už z čiastkových informácií vzniká dôvodná pochybnosť o primeranosti takéhoto vymedzenia. Zároveň je nutné dodať, že pri dôslednom postupe subjektov realizujúcich ROEP, by takéto zápisy na liste vlastníctva prakticky v dnešnej dobe už nemali existovať, keďže z rozhodovacej činnosti odvolacieho súdu je známe v prevažnej časti prípadov je možné údaje na ňom (spolu)vlastníkoch nehnuteľností, prípadne ich právnych nástupcoch dohľadať v pozemkovej knihe, či archívnych dokumentoch.

15. Na doplnenie odvolací súd uviedol, že v rámci skúmania podmienok konania lustráciou v Registri obyvateľov Slovenskej republiky napríklad zistil, že s menom a priezviskom V. O. (ktoré zodpovedajú označeniu žalovaného v rade 2/) sú v ňom označené tri fyzické osoby s rôznym dátumom narodenia a tiež adresou trvalého bydliska a s menom a priezviskom B. J. (ktoré zodpovedajú označeniu žalovaného v rade 6/) je evidovaných šesť fyzických osôb s rôznym dátumom narodenia i adresou trvalého bydliska. Je tak zrejmé, že niektorý z nich môže byť spoluvlastníkom spornej nehnuteľnosti, prípadne jeho právnym nástupcom. To však nebolo možné pre pasivitu žalobcu v tomto spore zistiť. Súd nie je subjektom, ktorý má nahrádzať činnosť žalobcu v tomto spore.

16. V súvislosti so zastupovaním Slovenského pozemkového fondu v konaní je plne aplikovateľné uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/11/2016 zo dňa 24.02.2016, v ktorom sa uvádza nasledovné: „V záujme spriechodnenia procesu usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemkom a i obnovenia dostatočne hodnoverného spôsobu evidencie práv k nehnuteľnostiam, ktorý sa v tuzemských podmienkach vytratil prakticky v súvislosti s opustením intabulačného princípu a stratou niekdajšieho významu inštitútu pozemkovej knihy, bol o. i. ustanovený zákonný mechanizmus nakladania Slovenského pozemkového fondu 1. s pozemkami, ktorých vlastník je známy, ale ktorého miesto trvalého pobytu alebo sídlo nie je známe (podľa čl. I. § 8 ods. 1 písm. c/ zákona 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom, ďalej len „zákona č. 180/1995 Z. z.“) a

2. pozemkami, ktorých vlastník nie je známy (podľa písmena d/ rovnakého ustanovenia). Pre obe takéto kategórie pozemkov zákon zaviedol i legislatívnu skratku „pozemky s nezisteným vlastníkom“ (tu por. i čl. I § 13 a § 16 ods. 1 písm. b/ zákona č. 180/1995 Z. z.); pričom pri takýchto vlastníkoch (resp. pozemkoch), ako aj pri pozemkoch, ktorých vlastníctvo nie je evidované podľa predpisov o katastri nehnuteľností v súbore geodetických informácií a v súbore popisných informácií alebo ak sa nepreukáže inak (čl. I § 16 ods. 1 písm. c/ zákona č. 180/1995 Z. z.) zákon priznáva na to určenej právnickej osobe (ktorou je práve Slovenský pozemkový fond) oprávnenie na zastupovanie vlastníkov v konaniach pred súdmi a inými orgánmi verejnej správy (čl. I § 16 ods. 2 zákona č. 180/1995 Z. z.).

17. Príbližená právna konštrukcia podľa názoru dovolacieho súdu spôsobuje udržateľnosť označenia Slovenského pozemkového fondu za zástupcu presne označeného (a i v žalobe i v inom podaní určenom súdu prinajmenšom menom a priezviskom identifikovaného) evidovaného vlastníka len u vlastníkov pozemkov spadajúcich do rámca definície

z ustanovenia čl. I § 8 ods. 1 písm. c/ zákona č. 180/1995 Z. z.), teda len u tých, o ktorých je nepochybné, že existujú (čo u fyzických osôb znamená, že ešte žijú a u právnických osôb, že vznikli a dosiaľ nezanikli) a znakom ich neznámosti je neznámosť ich adresy alebo sídla (prinášajúca problém komunikácie s takýmito vlastníkami a aj ich bezproblémového zapojenia do súdnych či iných konaní, týkajúcich sa ich nehnuteľného majetku). Takéto označenie

ale naopak nemôže prichádzať do úvahy u tých vlastníkov, ktorí nie sú známi vôbec, spravidla preto, že pôvodný vlastník už neexistuje a nie je zrejmé, kto je jeho právnym nástupcom. Každý pokus tvrdiť opak by bol pripustením možnosti vykonania súdneho konania a vydania v ňom i vecného rozhodnutia o predmete sporu aj za cenu neexistencie jednej z podmienok konania, či presnejšie pri zaťažení konania neodstrániteľnou prekážkou, brániacou jeho ďalšiemu pokračovaniu a takto tiež popretím jedného zo základov, na ktorých stojí civilný proces“. Obdobne pozri aj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/11/2016 zo dňa 24.02.2016.

Neobstojí ani argumentácia odvolateľa o nesprávnom postupe odvolacieho súdu v prípade jeho predchádzajúceho rozhodnutia sp. zn. 6Co/139/2020 zo dňa 26. februára 2021. Podľa § 161 ods. 1 CSP je totiž súd v každom štádiu konania z úradnej povinnosti prihliadať na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“) a na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, prihliada odvolací súd, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch naplnené (§ 380 ods. 2 CSP). Jednou z nich je aj nedostatok procesnej subjektivity niektorej sporovej strany v čase začatia konania. Neúplnosť v označení žalovaných v rade 1/ až 7/ a 9/ bráni súdu, aby mohol pokračovať v konaní. V danej súvislosti odvolací súd poukazuje na argumentáciu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/11/2016 zo dňa 24.02.2016. Žalobca bol v prvoinštančnom konaní pasívny a svoje tvrdenie o neznámosti žalovaných v rade 1/ až 7/ a 9/ založil len na zápise na liste vlastníctva. Nevyužil však možnosť dohľadať údaje o uvedených žalovaných v pozemkovej knihe a archívnych dokumentoch. Je tak zrejmé, že boli naplnené dôvody pre zrušenie predchádzajúceho meritórneho rozhodnutia súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. a) CSP, keďže zastupovanie neznámych vlastníkov Slovenským pozemkovým fondom má svoje zákonné limity, ktoré v danom prípade neboli naplnené. Skutočnosť, že strana sporu označená v žalobe naplňa znaky neznámeho (spolu)vlastníka, musí byť v konaní žalobcom nielen tvrdená, ale aj dostatočne preukázaná. Iba takú stranu sporu (ako neznámeho vlastníka) môže zastupovať Slovenský pozemkový fond v konaniach pred súdmi a inými orgánmi verejnej správy. Práve v takomto prípade môže žalobca označiť žalovaných, napr. spôsobom „neznámy (resp. nezistený) vlastník nehnuteľnosti ..., zastúpený Slovenským pozemkovým fondom“ alebo „neznámy (nezistený) právny nástupca ostatného pozemknížného vlastníka menom ....., zastúpený Slovenským pozemkovým fondom“. Žalobca bol však v tomto konaní napriek výzve konajúceho súdu doposiaľ pasívny a svoje tvrdenie o neznámosti žalovaných v rade 1/ až 7/ a 9/ založil len na zápise na liste vlastníctva, či neskôr na evidencii nehnuteľností Mestského úradu E. a farského úradu, či tvrdení svojej starej matky, ktorú tiež riadnym spôsobom ako fyzickú osobu neoznačil.

18. Keďže žalobca ani na výzvu okresného súdu neodstránil nedostatky svojho podania - riadne (dostatočne určito) neoznačil subjekty sporu na strane žalovaných v rade 1/ až 7/ a 9/ a pre uvedený nedostatok nie je možné v konaní s nimi pokračovať, krajský súd napadnuté uznesenie okresného súdu vo výroku I. vo vzťahu k žalovaným v rade 1/ až 7/ a 9/ ako vecne správne potvrdil.

19. Vo vzťahu k žalovaným v rade 8/ a 10/ a tiež vo vzťahu k výroku II. o trovách konania však odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie zrušil, pretože nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané neexistovali. Žalovaní v rade 8/ a 10/ boli totiž v žalobe riadne, t. j. v súlade s ust. § 133 ods. 1 CSP označení a preto nič nebráni, aby s nimi súd pokračoval v konaní. Z uvedeného dôvodu následne odvolací súd v súlade s ust. § 390 CSP nariadi v tejto sporovej veci pojednávanie, na ktorom

rozhodne vo veci samej i o trovách konania (§ 262 ods. 1 CSP). Okresný súd tiež nemal rozhodovať o nároku na náhradu trov konania žalovaných v rade 1/ až 7/ a 9/, pretože protistrana, (ktorá nebola žalobcom doposiaľ riadne definovaná), sa konania nezúčastnila, a preto v prejednávanej veci nebolo možné uvažovať o prípadnom vzniku trov na ich strane a so žalovanými v rade 8/ a 10/ mal riadne pokračovať v konaní a rozhodnúť v merite veci, a nie podanie žalobcu vo vzťahu k nim odmietnuť. Z rovnakého dôvodu, odvolací súd nerozhodoval nároku na náhradu trov odvolacieho konania žalovaných v rade 1/ až 7/ a 9/. O trovách tohto konania (vrátane aktuálneho odvolacieho konania) vo vzťahu k žalovaným v rade 8/ a 10/ rozhodne odvolací súd v súlade s ust. § 262 ods. 1 CSP v rozhodnutí, ktorým sa toto konanie končí.

20. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie žalobcu bolo podané včas a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré je možné napadnúť týmto opravným prostriedkom, po zrušení uznesenia okresného súdu č.k. 9C/77/2018-88 zo dňa 11.11.2021, viazaný ust. § 390 CSP vo vzťahu k žalovaným v rade 8/ a 10/, ktorí boli v žalobe ako strana sporu riadne, t. j. v súlade s ust. § 133 ods. 1 CSP označení po dokazovaní vykonanom v súlade s ust. § 384 CSP na pojednávaní (§ 385 ods. 1 CSP) žalobu žalobcu voči žalovaným v rade 8/ a 10/ zamietol.

21. Na pojednávanie konané na odvolacom súde dňa 27.07.2022 sa žalované v rade 8/ a 10/ nedostavili, hoci naň boli riadne a včas predvolané a mali lehotu na prípravu pojednávania zachovanú. Ani jedna z nich svoju neúčast na pojednávaní neospravedlnila, ani nezdôvodnila. Odvolací súd preto vec prejednal a rozhodoval v ich neprítomnosti (§ 180 CSP s použitím § 378 ods. 1 CSP).

22. Odvolací súd sa oboznámil s obsahom spisu, najmä so s obsahom žaloby žalobcu zo dňa 18.10.2018, rozsudkom Okresného súdu Čadca č. k. 9C/77/2018-40 zo dňa 02.06.2020, odvolaním Slovenského pozemkového fondu zo dňa 09.07.2020, vyjadrením žalobcu k odvolaniu, zo dňa 31.07.2020, uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6Co/139/2020 zo dňa 26.02.2021, výzvou - uznesením Okresného súdu Čadca č. k. 9C/77/2018-88 zo dňa 11.11.2021, podaním žalobcu zo dňa 26.11.2021, uznesením Okresného súdu Čadca č. k. 9C/77/2018-99 zo dňa 11.01.2022, odvolaním žalobcu zo dňa 03.02.2022, uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6Co/35/2022 zo dňa 29.04.2022 a opravným uznesením sp. zn. 6Co/35/2022 zo dňa 20.05.2022 a listom vlastníctva č. XXXXX pre kat. úz., okres a obec E..

23. Žalobca a jeho právny zástupca žalobcu vo svojich výpovediach na pojednávaní zotrvali na podanej žalobe. Nestotožnil sa s argumentáciou odvolacieho súdu v uznesení zo dňa 29.04.2022 o tom, že by žalobca neurobil všetko pre stotožnenie neznámych vlastníkov označených na listom vlastníctva č. XXXXX . pre kat. úz., okres a obec E.. Práve naopak, žalobca zabezpečil aj potvrdenie Mesta E. a Farského úradu v E., ktorým sa nepodarilo žalovaných v rade 1/ až 7/ a 9/ označených v žalobe stotožniť. Namietal aj skutočnosť, že by Q. S., stará matka žalobcu, nebola v konaní riadne označená. Žalobca nesúhlasil ani s tvrdením odvolacieho súdu, že v pozemkovej knihe sa dá zistiť každý vlastník dotknutej nehnuteľnosti podľa Čd, ktoré sú tam zapísané. Ak sa ani odvolaciemu súdu pri svojom rozhodovaní nepodarilo stotožniť dotknuté subjekty označené v podanej žalobe na žalovanej sporovej strane, toto stotožnenie už vôbec nie je v silách žalujúcej sporovej strany. Žalobca naďalej zotrval na svojom tvrdení, že okruh subjektov vystupujúcich v spore na strane žalobcu i žalovaných bol riadne stanovený.

24. V rámci doplnenia a zopakovania dokazovania podľa § 384 CSP na pojednávaní konanom dňa 27.07.2022 sa odvolací súd oboznámil s aktuálnym výpisom z listu vlastníctva č. XXXXX pre kat. úz., okres a obec E., uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6Co/35/2022 zo dňa 29.04.2022 a listinami žalobcu pripojenými k jeho podaniam zo dňa 13.08.2021 a 02.12.2021.

25. Ďalšie dôkazy alebo skutkové tvrdenia stranami sporu neboli v štádiu odvolacieho konania produkované.

26. Z obsahu podanej žaloby žalobcu zo dňa a 18.10.2018 a následne aj z jeho ďalších podaní zo dňa 13.08.2021 a 02.12.2021 vyplýva, že v prejednávanom spore sa žalobca svojou žalobou ako podielový spoluvlastník domáha voči žalovaným označeným v žalobe zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXXXX pre kat. úz., okres a obec E. - parcele KNC č. 9595/4 - trvalé trávne porasty o výmere 1438 m². Na žalujúcej sporovej strane vystupuje žalobca, na žalovanej sporovej strane označil žalobca okrem riadne , t. j. v súlade s

ust. § 133 ods. 1 CSP len dvoch spoluvlastníkov dotknutej nehnuteľnosti - žalovaných v rade 8/ a 10/. Ďalšie subjekty označené menom a priezviskom, zastúpené Slovenským pozemkovým fondom, t. j. žalovaných v rade 1/ až 7/ a 9/ však žalobca v tomto spore riadne (dostatočne určito) neoznačil. Pre uvedený nedostatok preto v konaní nebolo možné s nimi pokračovať, a preto bolo už právoplatne rozhodnuté o odmietnutí podania žalobcu voči žalovaným v rade 1/ až 7/ a 9/, s ktorými už aktuálne v prejednávanom spore preto nemožno pokračovať.

27. Z listu vlastníctva č. XXXXX pre okres a obec E. mal odvolací súd preukázané, že sporná nehnuteľnosť parcela KNC č. 9595/4 - trvalé trávne porasty o výmere 1438 m², je v podielovom spoluvlastníctve žalobcu Q. Q. (pod por. č. 7 a 18) v podiele 3/16, žalovanej v rade 8/ B. O., rod Z. v podiele 1/32 (pod por. č. 11) a žalovanej v rade 10/ Q. V., rod X. v podiele 5/64 (pod por. č. 13). Okrem uvedených subjektov vystupujúcich aktuálne ako sporové strany sú podľa označenom liste vlastníctva zapísaní ďalší podieloví spoluvlastníci dotknutej nehnuteľnosti - pod por. č. 1 G. S. v podiele 1/20, pod por. č. 2 U. Z. v podiele 1/20, pod por. č. 3 U. Z. v podiele 1/20, pod por. č. 4 X. Z. v podiele 3/128, pod por. č. 6 R. Z. v podiele 3/128, pod por. č. 8 B. J. v podiele 1/40, pod por. č. 10 U. P., rod. I. v podiele 1/20 a pod por. č. 12 V. O. v podiele 1/64.

28. Ako bolo uvedené vyššie, uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6Co/35/2022 zo dňa 29.04.2022 odvolací súd uznesenie Okresného súdu Čadca č. k. 9C/77/2018-99 zo dňa 11.01.2022 vo výroku I. o odmietnutí žaloby žalobcu zo dňa 18.10.2018 v znení podaní zo dňa 13.08.2021 a 02.12.2021 vo vzťahu k žalovaným v rade 1/ až 7/ a 9/ potvrdil a uvedené uznesenie vo vzťahu k žalovaným v rade 8/ a 10/ zrušil (výrok II.). Podstatou potvrdzujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu vo vzťahu k odmietnutiu žaloby voči žalovaným v rade 1/ až 7/ a 9/ zo strany súdu prvej inštancie je skutočnosť, že žalobca uvedených žalovaných riadnym spôsobom (nedostatočne určito) neoznačil, pre ktorý nedostatok s ním nebolo možné v konaní ďalej pokračovať.

29. Vzhľadom na vyššie uvedené je nesporné, že aktuálne sú sporovými stranami tohto konania o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k spornej nehnuteľnosti len niektorí zo spoluvlastníkov dotknutej nehnuteľnosti, a sice fyzické osoby Ing. Q. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXXX, XXX XX E. (žalobca), B. O., rod Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXXX, XXX XX E., (žalovaná v rade 8/) a Q. V., rod. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXXX, XXX XX E. (žalovaná v rade 10/).

30. Podľa § 78 ods. 1 CSP nútené spoločenstvo je procesné spoločenstvo, v ktorom osobitný predpis vyžaduje pre úspech v spore účasť všetkých subjektov právneho vzťahu.

31. V zmysle § 78 ods. 2 CSP súd žalobu zamietne, ak nie je splnená podmienka účasti všetkých subjektov podľa ods. 1.

32. O nútené procesné spoločenstvo pôjde vtedy, keď priamo zo zákona alebo z povahy veci je z hľadiska vecnej legitímácie nevyhnutné, aby v konaní vystupovalo spoločenstvo. Inak povedané, existencia spoločenstva je v tomto prípade vynútená hmotnoprávnou úpravou. V prípade zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva v civilnom sporovom konaní musia byť stranami sporu všetci spoluvlastníci; rozhodnutie súdu vydané len voči niektorým zo spoluvlastníkov by nemohlo byť účinné proti tým, ktorí neboli stranami sporu (§ 78 CSP) (k tomu pozri napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 50/2004).

33. Keďže v prejednávanom spore neboli ku dňu rozhodovania odvolacieho súdu stranou všetci podieloví spoluvlastníci spornej nehnuteľnosti, t. j. všetky vecne legitímované subjekty - podieloví spoluvlastníci, ktorých súčet veľkosti podielov dáva celok (1/1), s prihliadnutím na výklad uvedený v odôvodnení tohto rozhodnutia, odvolací súd žalobu žalobcu voči zostávajúcim žalovaným v rade 8/ a 10/ zamietol. Na správnosť uvedených záverov nemôže mať vplyv akákoľvek argumentácia žalobcu, keďže nedostatok vecnej legitímácie v spore nemožno v tomto prípade zohliadať inak, než zainteresovaním všetkých podielových spoluvlastníkov v spore, k čomu v danom prípade nedošlo.

34. Z uvedených dôvodov sa odvolací súd bližšie nezaoberal inými skutkovými okolnosťami vedeného sporu než tými popísanými vyššie, z dôvodu nadbytočnosti a faktickej irelevancie pre rozhodnutie vo veci z dôvodu popísanej absencie niektorých podielových spoluvlastníkov dotknutej nehnuteľnosti v spore,

ktorá skutočnosť sama o sebe automaticky zakladá neúspech žalovanej sporovej strany v tomto type konania (o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva).

35. Zároveň je nutné dodať, že stará matka žalobcu Q. S. nebola stranou sporu označenou v žalobe, žalobca ju len spomína v čl. II. žaloby. V odvolaní proti uzneseniu Okresného súdu Čadca č. k. 9C/77/2018-99 zo dňa 11. januára 2022 (č.l. 108 až 107 spisu) ju však žalobca (s výnimkou údajov „nar. XX.XX.XXXX“) riadne neoznačil.

36. O trovách konania (provinštančného aj odvolacieho) rozhodol krajský súd podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP tak, že žalovaným v rade 8/ a 10/, ktorí boli v tomto štádiu konania úspešní, nepriznal nárok na ich náhradu.

37. Z obsahu spisového materiálu totiž vyplýva, že žalovaným v rade 8/ až 10/ v súvislosti s vedeným sporom preukázateľne žiadne účelne vynaložené výdavky v súvislosti s uplatňovaním a bránením práva ako trovy konania (majúce sa nahradiť) nevznikli. Práve to bol dôvod, pre ktorý súd povolaný k vydaniu rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (odvolací súd), mohol rozhodnúť nielen o nároku na náhradu, ale už aj o nepriznaní náhrady (napriek tomu, že pri striktnom riadení sa textom rozhodnej právnej úpravy by sa mohlo zdať, že tomu tak nie je). Dvojfázové rozhodovanie o trovách konania, predpokladajúce prvé rozhodnutie súdu povolaného skončiť konanie vo veci len o nároku na náhradu a druhé až následné rozhodnutie prvoinštančného súdu o výške náhrady (porovnaj § 262 ods. 1 a 2 CSP) má totiž zmysel len pri pozitívnom vyriešení otázky nároku na náhradu, a naopak taký zmysel absentuje, ak výsledkom uvažovania o nároku na náhradu je záver o neexistencii takéhoto nároku u žiadnej zo strán sporu (prvej preto, že ju na to neopravňuje pre ňu nepriaznivý, či ňou zavinený výsledok konania a u druhej preto, že tu buď niet trov majúcich sa nahradiť, alebo že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, odôvodňujúce nepriznanie náhrady). Prezentovaný právny názor vyplýva i z uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 166/2016 zo dňa 26.10.2016 a sp. zn. 7Cdo/14/2018 zo dňa 28.02.2018.

38. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).